

РЕШЕНИЕ

№ 162

гр. Павликени, 04.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПАВЛИКЕНИ, II СЪСТАВ, в публично заседание на четвърти октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Радка Ив. Цариградска

при участието на секретаря Ирена Д. Илиева
като разгледа докладваното от Радка Ив. Цариградска Гражданско дело № 20224140100337 по описа за 2022 година

Производството е образувано по искова молба на Д. А. Д. от с. Б., общ.П. срещу Прокуратурата на Република България, с която са предявен иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ за заплащане на сумата от 10 000 лв. обезщетение за причинени неимуществени вреди, вследствие на незаконно повдигнато и поддържано обвинение за престъпление по чл.144, ал.3 вр. с ал.1 от НК, ведно със законната лихва върху главницата считано от датата на влизане в сила на постановяване на решението на въззивната инстанция – 20.06.2019г. Ищецът излага в исковата си молба, че е бил привлечен като обвиняем по ДП № *** от 2018 г. на РУ МВР П. за престъпление по чл.144, ал.3, предл. 1 вр. с ал.1 от НК – за закана с убийство на лицето А. Е. А. от гр. С.. ДП е внесено с обвинителен акт, но съдебното производство е приключило с оправдателна присъда на РС П. от 20.02.2019г., потвърдена от ВТОС с решение от 20.06.2019г. по ВНОХД № ***/2019г. Счита, че в резултат на незаконното обвинение е претърпял вреди: неимуществени, които оценява на 25 000 лв., тъй като по време на наказателното дело бил стресиран, затворил се в себе си, чувствал се виновен. Обвинението било удар по самочувствието му и добрата му репутация, създавало недоверие в институциите, чувство за безнаказаност у виновеното според ищеца лица, което правоохранителните органи приели за пострадад. Ищецът изпитвал силно безпокойство, загубил апетита, съня си, отразило се негативно на семейството му. Предявява частичен иск за сумата от 10 000 лв., обезщетение за неимуществени вреди, при пълен размер на същите от 25 000 лв.

В срока по чл. 131, ал. 1 от ГПК е постъпил писмен отговор от Прокуратурата на Република България, с който се поддържа становище за неоснователност на предявените

искове. Твърди се, че липсват доказателства за пряка и непосредствена връзка между обвинението и твърдените вреди. Излага, че по времето след привличане на ищеца като обвиняем до оправдаването му същият е пострадал от тежко умишлено престъпление – по чл.199, ал.1, т.3, пр.2 от НК, извършено на 21.02.2019 г., което вероятно е довело до проблемите от емоционално и психологическо естество у ищеца. Алтернативно оспорва размера на иска предвид краткия период, в който ищецът е бил обвиняем/подсъдим – от 29.05.2018г. до 20.06.2019г. и приложената най-лека мярка за неотклонение. Твърди наличието в процесния период други стресогенни фактори за ищеца - извършено спрямо него престъпление.

След съвкупна преценка на доказателствата по делото, съдът приема за установено от фактическа страна следното:

Към доказателствата по делото е приобщено НОХД № ***/2018г. по описа на РС П., към което са приложени ДП № ***/2018г. по описа на РУ на МВР П. и ВНОХД №***/2018г. на ОС В. Т. Видно от материалите по досъдебното производство, същото е образувано на 23.04.2018г. като бързо производство на осн. чл.356, ал.3 от НПК с разпит на свидетел от старши разследващ полицай за това, че за това, че на 23.04.2018 г. в с. Б., общ. П. са отправени закани за убийство спрямо лицето А. Е. А. от гр. С., като към него е насочен газов пистолет с думите „Ще те убия, циганин!“. С постановление от 02.05.2018г. е разпоредено разследването да продължи по общия ред. На 23.04.2018г. са разпитани подателят на сигнала – пострадалия А. и двама очевидци, а на 27.04.2018г. – полицейските служители, отзовали се на сигнала. На 04.06.2018г. ищецът е привлечен като обвиняем за това, че на 23.04.2018г. в с. Б., общ. П. се закарал с убийство на лицето А. Е. А. като насочил към него газов сигнален пистолет и изрекъл думите „Ще те убия, Сега те убивам тук на място“.

Ищецът посочва адрес за призоваване по ДП в с. Б., общ. П., занимание – *** производител и съдебен статус – осъждан. В хода на разследването е приложена характеристична справка за обвиняемия – че е проблемна личност, докладвани са конфликти с много жители на селото, при които той е нарушавал закона и общочовешките ценности, своенравен и самонадеян. Видно от справката за съдимост по ДП ищецът е осъждан през 1973, 1975г., 1985г., 1992 и 2004г., като последните две осъждания са за умишлено причинени телесни повреди.

С обвинителен акт от 13.09.2018г. прокурор при РП П. внася наказателно производство в съда. НОХД № ***/2018г. по описа на РС П. е образувано на 12.04.2018г. и е разгледано в открити с.з. на 07.11, 28.11.2018г., 21.01., 25.01., 20.02.2019г., като на последната дата е постановена Присъда №***/20.02.2019г. , с която ищецът е оправдан в качеството му на подсъдим по повдигнато му обвинение. При въззивното разглеждане по протест на ПРП в хода на ВНОХД №***/2019г. на ОС В. Т. е постановено решение № ***/20.06.2019г., с което присъдата на РС П. е потвърдена изцяло. Времето, през което ищецът е имал качеството обвиняем/подсъдим и до пълното му оправдаване е 04.06.2018г.-20.06.2019г. или около една календарна година.

По делото е разпитан един свидетел от страна на ищеца – *** му Р. Д. Според

нейните показания ищецът е имал конфликт с лицата, които са подали сигнала срещу него за закана, а след първото съдебно заседание по НОХД ищецът бил бит от същите хора пред полицията, в дома на ищеца и свидетелката нахлули същите лица, които упражнили спрямо тях двамата принуда и отправили закани. Видно от приложените материали от ДП № ***/2019г., същото е било образувано по жалба на ищеца за това, че на 22.02.2019г. от дома му са отнети движими вещи на стойност 120лв., като за това е употребена сила и заплашване – грабеж по чл.199, ал.1, т.3, предл. 2 НК.

Според свидетелката след обвинението ищецът станал нервен, притеснен, тъй като се опасявал, че ако влезе в затвора, няма кой да се грижи за *** – отглеждал около *** ***, не можел да спи, не се хранел. Свидетелката споделя, че част от притесненията му били свързани с последвалото нападение, предмет на ДП № ***/2019г., както и от отправени му заплахи от близки на уличените по това дело, които същевременно са имали качеството на пострадали по процесното наказателно производство. Съдът намира, че така изложените от свидетеля обстоятелства не дават основа, на която да се определи кои негови емоционални и психически страдания произтичат от привличането му като обвиняем и кои от деянието на трети лица, спрямо него, вкл. престъпни такива. Св. Т. – *** на с. Б., общ. П., пояснява, че ищецът често депозира жалби или постъпват такива срещу него, кореспондира си с различни институции и му се връчват от кметството много книжа, поради което на свидетеля не е станало известно привличането на ищеца като обвиняем и призоваването му в съда като подсъдим. Не счита, че това е било обществено достояние в селото. Посочва, че ищецът не е социално активен, води изолиран начин на живот – само със съпругата си и в грижа за животните и не констатира промяна в това да е настъпила преди и след м. юни 2018г.

Предвид така установеното от фактическа страна се налагат следните правни изводи:

Предявен иск с правно основание чл.2, ал.1, т. 3 ЗОДОВ: за обезщетяване на неимуществени вреди, причинени от незаконно обвинение.

Съгласно чл. 2, ал.1, т.3 ЗОДОВ Държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от органите на дознанието, следствието, прокуратурата и съда от незаконно обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано или ако образуваното наказателно производство бъде прекратено поради това, че деянието не е извършено от лицето или че извършеното деяние не е престъпление, или поради това, че наказателното производство е образувано, след като наказателното преследване е погасено по давност или деянието е амнистирано. Съгласно чл. 4 ЗОДОВ дължимото обезщетение обхваща всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо дали са причинени виновно от съответното длъжностно лице - т.е отговорността на държавата е обективна. Достатъчно е да се установи съществуването на влязла в сила присъда по отношение на ищеца, за да се проведе успешно главно и пълно доказване на основанието по чл. 2, ал.1, т.3 ЗОДОВ за ангажиране на отговорността на Държавата за вредите от незаконно обвинение, което в случая е налице, тъй като е налице влязло в сила решение, че лицето е невинно по повдигнатото му обвинение.

По отношение размера на обезщетението за неимуществени вреди съдът следва да съобрази принципа за справедливост, визиран в чл. 52 ЗЗД, така че обезщетението да съответствува на действително претърпените вреди и на съдебната практика при сходни случаи. Съобразно дадените с ППВС № 4 от 1968 г. разяснения, размерът на обезщетенията за неимуществени вреди се определя от съда по "справедливост". Справедливостта не е абстрактно понятие, а такова, преценката на което е свързано с редица конкретни обстоятелства. При делата по ЗОДОВ такива критерии са възрастта на ищеца, времетраенето на наказателния процес, мярката за неотклонение, тежестта на обвиненията, повдигнати от страна на Прокуратурата, конкретните влошавания на здравословното състояние при ищеца /ако са налице такива/, цялостното отражение на наказателното преследване върху личността на ищеца и т. н.

В настоящия случай съвкупно се съдът отчита възрастта на ищеца в периода на неоснователното му наказателно преследване /***-годишен/, липсата на доказателства за конкретно претърпени вреди, продължителността на наказателното производство от известяването му за него около една година общо за досъдебна и съдебна фаза, мярката за неотклонение „подписка“, отменена от ПРС. Съдът съобразява също така вида и тежестта на инкриминираното деяние по смисъла на чл. 93, т.7 НК, както и немаловажното обстоятелство, че оправдателната присъда е мотивирана с недоказаност на деянието. Фактът, че взетата мярка за неотклонение „подписка“ е най-леката и в минимална степен се е отразила върху обичайното ежедневие и начина му на живот, липсата на вреди, по-големи от обичайните в подобни случаи, установимо от свидетелските показания. Съдът отчита и конкретната икономическа обстановка в страната като цяло към момента на приключване на наказателното преследване - като отправна точка при определянето на обществено приемливите като справедливи размери на обезщетения от обсъждания вид. Съобразявайки всички тези обстоятелства, взети заедно, съдът намира, че справедливият размер на обезщетението за неимуществените вреди, причинени на ищеца от процесното незаконно обвинение, възлиза на сумата от 5000 лева. Доводите на ищеца за претърпени вреди касаят основно действия и бездействия на прокуратурата извън незаконното обвинение, а те не са предмет на обезщетяване в настоящото производство. Тези доводи произтичат от огорчение, че не са наказани лица, нахърнили имуществото и телесната неприкосновеност на дееца, че на същите тези лица са дава вяла, а на показанията на ищеца-не, но тази негативни емоции и разочарование, не са вреди от незаконното обвинение. С факта на оправдаването си, при което съдът е приел тезата на ищеца, последният е морално удовлетворен. За разликата до предявения частичен размер от 10000лв. искът следва да бъде отхвърлен като неоснователен и недоказан.

Основателна се явява претенцията на процесуалния представител на ищеца за присъждане на адвокатско възнаграждение за един адвокат в минимален размер, съобразно Наредба № 1/9.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Видно от представеното пълномощно и договор за правна защита и съдействие, ищецът е упълномощил редовно адв. М. П. АК Р. да го представлява по делото и представителството

е осъществено. В договора за правна защита и съдействие е удостоверено, че адвокатската правна помощ се оказва по реда на чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗА /безплатна адвокатска помощ на материално затруднени лица/. Съгласно чл. 38, ал. 2 ЗА, в случаите по ал. 1, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноси, адвокатът има право на адвокатско възнаграждение, и съдът определя възнаграждението в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл. 36, ал. 2 ЗА и осъжда другата страна да го заплати. Поради това, съдът следва да осъди ответника по делото да заплати на адвокат П. адвокатско възнаграждение, определено на основание чл. 38, ал. 2 във вр. с ал. 1, т. 2 във вр. с чл. 36, ал. 2 от ЗА и чл. 7, ал. 2 т. 1 от Наредба № 1/9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения в размер на 580,00 лв. – съответно на уважената част от иска. Ответникът следва да заплати и ДТ в размер на 10лв. по сметка на РС П.

По изложените съображения съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България с адрес гр. С., бул. „****“ № *** да заплати на Д. А. Д. от с. Б., общ. П., ул. „****“ № ***, на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ сумата от 5000,00лв. /пет хиляди лева/, представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди в резултат на незаконно повдигнато и поддържано обвинение по ДП № ***/2018г. по описа на РУ П., ведно със законната лихва върху главницата считано от 20.06.2019г. до окончателното изплащане на задължението, като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата до първоначално предявения размер от 10000 лв./частичен иск при общ размер на претенцията от 25 000лв./, като **неоснователен и недоказан**.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България с адрес гр. С., бул. „****“ № *** ДА ЗАПЛАТИ на да заплати на адв.М. К. П. – адвокат от Адвокатска колегия Р., с адрес гр. Р., ул. „****“ № *** ,офис ***, ЕГН *****, сумата 580,00 лв. /петстотин и осемдесет лева/, представляваща адвокатско възнаграждение, определено на основание чл. 38, ал. 2 във вр. с ал. 1, т. 2 във вр. с чл. 36, ал. 2 ЗА и чл. 7, ал. 2 т. 1 от Наредба № 1/9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения..

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България с адрес гр. С., бул. „****“ № *** ДА ЗАПЛАТИ държавна такса по смета на РС П. в размер на 10лв. /десет лева/.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд гр. Велико Търново в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Павликени: _____